

Count Basie in het Concertgebouw

Zaterdag 22 september 1956 speelde het Count Basie Orchestra in het Concertgebouw in Amsterdam. Wie de tiende cd in de met een Edison bekroonde serie *Jazz at the Concertgebouw* van het Nederlands Jazz Archief beluistert, zal het spijten dat hij (zij) er niet in het echt bij is geweest. Want *Blues Backstage* was een formidabel concert, dat ook toen terecht in superlatieven werd verslagen in de dagbladen. De Nederlandse radio nam destijds nog jazzconcerten op en zond die (al dan niet rechtstreeks) uit. Op de cd is het dertiende en laatste nummer *Oink* ontleend aan het AVRO-archief. De andere twaalf nummers danken we aan het archief van impresario Lou van Rees, die de band naar Nederland haalde.

Jazz zorgde in die jaren vijftig nog voor uitzinnige tafereelen, zodat de Amsterdamse burgemeester zelfs even heeft overwogen dit concert te verbieden. Maar het is gelukkig doorgegaan. Het Count Basie Orchestra dat sinds enkele jaren weer was opgericht, swingde dat het een aard had en de band barstte van het muzikaal talent, zoals trompettisten Thad Jones en Joe Newman, de saxofonisten Frank Foster (wiens inmiddels nu tot standard uitgegroeide *Shiny Stockings* toen een prille song was) en Frank Wess, en de onvergetelijke muzikale aanvoerder, altsaxofonist Marshall Royal.

April in Paris stond in 1956 op het repertoire. Zo ook vier nummers van componist Neal Hefti (*You for me*, *Cherry Point*, *Plymouth Rock* en *Dinner with Friends*), van wie de Basie band in 1957 het illustere album *The atomic mr. Basie* zou opnemen. Toen in het Concertgebouw nog toekomst, nu ook geschiedenis.

KLAAS KOOPMAN
Dutch Jazz Archive Series
NJA 1502

Opdoemend uit de schemering

Uit de schemering van een tijdperk laten celliste Larissa Groeneveld en pianist Frank van der Laar drie min of meer vergeten sonates voor piano en cello van Von Brucken Fock, Von Dohnanyi en Von Zemlinsky opdoemen. Aan de

vertolking is niets mistig.

Vanaf Zemlinsky's voorafgaande *Drei Stücke* stuurt Groeneveld de klare cantilenes in dit laatromantische, maar nog heel klassieke repertoire met een stevige, dynamisch gevarieerde streek en ondersteunt Van der Laar haar met een evenzo doelgerichte, pulserende ritmiek. De volstrekt onbekende sonate van Von Brucken Fock legt zo een aanzienlijke muzikale merite aan de dag. Stilistisch aanzienlijk minder behoudend blijkt Zemlinsky in zijn tomeloze sonate. Al is het aan Dohnanyi om werkelijk uit de schaduw van Johannes Brahms te treden, waar hij in slaagt door een weliswaar duidelijk aan Brahms herinnerend idioom in een veel vrijere structuur te gieten. Die onafhankelijkheid oogste dan ook Brahms' nadrukkelijke waardering: 'Ik zou het zelf niet beter geschreven hebben...'

Geluidstechnicus Jochem Geene had het in Studio van Schuppen overigens evenmin beter opgenomen kunnen hebben. De vleugel heeft net voldoende ambiance om vrijuit, maar niet veraf te klinken en de cello resoneert hartstochtelijk in de uitbundige herfstkleuren die dit instrument zo diep en wild vertrouwd zijn.

ELGER NIELS
Naïve V 5415
Gutman Records CD 154

Nauwkeurig

De Zwitserse pianist Francesco Piemontesi heeft een reputatie opgebouwd als een vertolker die het detail in ere houdt. Claude Debussy, die uitermate nauwkeurig om ging met de aanwijzingen in de partituren van zijn *Preludes boeken 1 & 2*, zou dat wellicht hebben gewaardeerd. Door de Zwitserse radio een tikje nabij opgenomen in Auditorio Stelio Mollo, komt die detaillering op deze nieuwe cd nadrukkelijk in beeld. Dat had kunnen uitlopen op een pedante vertoning, maar Piemontesi's fijnzinnige muzikaliteit voorkomt dat. Melodielijnen worden weliswaar in potloodstrepen, maar volmaakt trefzeker achtergrond van exact afgewogen akkoorden en fenomenaal geëgaliseerde begeleidingsfiguren. En dat soms zelfs nog in staccato! Zoveel zorgvuldigheid kan niet anders dan in het oor springen. Deze scrupuleuze opname doet

mogelijk uitzien naar spontanere vertolkingen, maar opent je oren als weinig anderen.

ELGER NIELS
Naïve V 5415

De schoonheid van de nacht

Naarmate de muziek de tijd laat verstrijken, word je als luisteraar ingepakt door pianist Michael Wollny, diens bassist Christian Weber en drummer Eric Schaefer. De nieuwe cd van de 37-jarige Wollny heet *Nachtfahrten* en is misschien wel een verslag van een nachtelijke reis in al zijn duisternis en schoonheid, maar het was voor deze recensent even wennen.

Het openingsnummer *Questions in a world of blue* is niet van de pianist of van zijn medemusici, maar van de Amerikaan Angelo Badalamenti uit de tv-serie *Twin Peaks*. Er is nog een tweede compositie van elders: *Marion* van de Amerikaanse componist Bernard Herrmann *Psycho* uit de beroemde Hitchcock-film *Psycho*.

Maar terug naar *Questions in a world*. Is dit wel jazz? Dan is Wollny ver afgedwaald van het motto dat *jazz fun* zou horen te zijn. Hier zijn Kunstenaars aan toetsen en snaren die *moderne, geïmproviseerde muziek* lijken te belijden. Echt uitbundig wordt het in de latere nummers ook niet, al gaat de lyrisch romantische pianist in zijn compositie *Der Wanderer* bijvoorbeeld wel eens swingen. In *Metzengerstein* is het tempo dan weer zo traag, dat het een slevende ballad lijkt.

Michael Wollny is een sfeerpianist en hij heeft in zijn twee begeleiders musici die hem perfect aanvoelen. Eric Schaefer is een meester op diepe trommel, waarmee hij slag voor slag indruk maakt, net zoals Wollny nooit de pianovirtuoos uithangt, maar haast bedachtzaam zijn noten kiest.

Of je wil of niet, als luisteraar word je door Wollny en de zijnen ingepakt in hun reis door de nacht: dreigend (door de twee Amerikaanse composities. Was Marion niet de vrouw die in de douche werd doodgestoken?) donker, warm en prachtig. Maar of het ook jazz is?

KLAAS KOOPMAN
ACT 9592-2

Blues Backstage
Count Basie
Orchestra
Dutch Jazz Archive
Series
NJA 1502

Dämmerung
Larissa Groeneveld,
cello, Frank van der
Laar, piano
Gutman Records
CD 154

Claude Debussy
Preludes
Francesco Piemontesi,
piano
Naïve V 5415